

Vlaams
Parlement

vergadering **C303**
zittingsjaar 2020-2021

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en
Armoedebestrijding

van 1 juni 2021

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Koen Daniëls aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de fraude met de vergunning van onthaalouder – 3598 (2020-2021)	3
VRAAG OM UITLEG van Koen Daniëls aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over coronazelftesten in het onderwijs – 3607 (2020-2021)	8
VRAAG OM UITLEG van Lorin Parys aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de corona-app – 3616 (2020-2021)	11
VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over zwangerschapsplanning – 3628 (2020-2021)	17
VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over het veranderen van woonzorgcentrum en de te respecteren opzeggingstermijnen – 3632 (2020-2021)	22
VRAAG OM UITLEG van Maurits Vande Reyde aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over assistentiehonden in de refertelijst – 3646 (2020-2021)	26

VRAAG OM UITLEG van Koen Daniëls aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de fraude met de vergunning van onthaalouder – 3598 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Stefaan Sintobin

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Voorzitter, het voorbije jaar hebben we helaas meermaals een debat gevoerd over een aantal wanpraktijken in sommige kinderopvanginitiatieven. Dat is gelukkig geen breed verspreid fenomeen, maar het is toch vermeldenswaard, want elk kinderopvanginitiatief waar het misloopt, is een plaats waar ouders hun meest kostbare geschenk naartoe brengen. Ze gaan ervan uit dat de kinderen er veilig en op een goede manier worden opgevangen. Dat is de reden dat ik genoodzaakt ben hier een aantal van die wantoestanden onder de aandacht te brengen. Ik heb dat in het verleden gedaan en ik zal dat nu ook doen.

De gevallen die ik al ter sprake bracht, gingen veelal om mishandeling. De situatie die ik nu wil aankaarten, gaat om fraude met de vergunningen die een onthaalouder moet voorleggen om te kunnen starten. Het is namelijk bekend geworden dat een onthaalouder erin is geslaagd vijf jaar lang kinderen op te vangen met een vervalste vergunning. Ze heeft niet enkel de vergunning vervalst, maar ook de fiscale attesten en de contracten die de ouders moesten tekenen. Daarbij is ze wel consequent gebruik blijven maken van het logo van Kind en Gezin. We kunnen ervan uitgaan dat het een vrij gesofisticeerde manier was om vervalste documenten te gebruiken die er op het eerste gezicht officieel uitzagen.

We stellen vast dat op de website van Kind en Gezin geen naam of telefoonnummer van de onthaalouder te vinden was, maar dat was blijkbaar niet zozeer een probleem. Het is pas naar boven gekomen toen een ouder bij Kind en Gezin enkele bedenkingen maakte en bleek dat over die betrokken persoon reeds meerdere meldingen waren ingediend. Pas dan is Kind en Gezin tot de conclusie gekomen dat die onthaalouder bij hen niet gekend was. Op 30 april 2021 heeft de onthaalouder het bevel tot sluiting gekregen, maar ondanks dat bevel heeft zij gewoon voortgewerkt. We mogen van geluk spreken dat er tijdens die werkperiode geen ongevallen zijn gebeurd. Het had veel erger kunnen aflopen, vooral omdat geen verzekering was afgesloten.

We zouden dergelijke gevallen eigenlijk heel snel moeten identificeren en we zouden heel snel moeten ingrijpen, zodat ouders in hun opvang kunnen blijven vertrouwen en we alle andere opvanginitiatieven niet op een of andere manier verdacht maken, want ze zijn zeker niet verdacht. We moeten dergelijke praktijken heel snel kunnen vaststellen.

Minister, bent u op de hoogte van dit voorval? Is het een geïsoleerde casus of zijn nog gevallen bekend? Indien er in het verleden al gelijkaardige gevallen zijn geweest, welke maatregelen zijn dan genomen om dit te voorkomen?

Hoe is het mogelijk dat niet naar boven is gekomen dat iemand met de vergunning heeft gefraudeerd? Blijkbaar waren er in het verleden al meldingen over dit kinderopvanginitiatief geweest. Het moet dan opgevallen zijn dat die onthaalouder niet bekend was bij Kind en Gezin. De andere opvanginitiatieven hekelen alle administratie die ze in orde moeten brengen, maar deze onthaalouder was met niets in orde en kwam toch niet boven water drijven.

Voor heel wat ouders is het fiscale voordeel op de betaalde bedragen belangrijk. Betekent het feit dat deze onthaalouder niet erkend was, dat dit fiscale voordeel voor de ouders op de helling komt te staan? Zal dit worden teruggevorderd? Ik

koppel hieraan dat dit ook een manier is om dit te detecteren. De ouders moeten die attesten telkens bij hun belastingaangifte voegen. Daar is blijkbaar geen controle op. Ik stel deze vraag vanuit die dubbele invalshoek.

Uiteindelijk is toch een bevel tot sluiting gekomen. Hoe kan het dat die persoon gewoon blijft voortwerken? Is er dan geen controle op dat bevel tot sluiting? Blijft het bij het versturen van een papier en het hopen dat iedereen zich naar dat bevel zal schikken? Met betrekking tot iemand die op deze manier met frauduleuze documenten omgaat, lijkt dat me toch niet normaal.

Hoe worden de ingediende attesten voor vergunningen gecontroleerd? Moeten die attesten op papier worden ingediend? Wordt dat in databanken gekruist? We hebben heel wat databanken, onder meer met de ervaringsbewijzen en de leerbewijzen. Wordt dit dan niet gekruist?

Hoelang zijn deze attesten en vergunningen geldig? Blijven die, eenmaal ingediend, geldig of wordt daar nog naar gekeken?

Welke acties onderneemt Kind en Gezin om dit soort fraude tegen te gaan? Is dit eenmalig of waren er in het verleden al gevallen?

Wat zult u ondernemen om de controle op dit soort fraude en de controle op die sluiting te verstrengen?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: De situatie die zich hier voordoet, is een geïsoleerd geval. In dergelijke gevallen start een procedure om, na aanmaning, over te gaan tot sluiting.

Bij de normale procedure wordt eerst per formele brief nagevraagd of er effectief activiteit is. Ten tweede volgt er een aanmaning tot sluiting. Ten derde is er het voornemen tot sluiting en, eventueel, tot een geldboete. Ten vierde volgt het bevel tot sluiting ten aanzien van de organisator en, eventueel, het opleggen van een geldboete. Ten vijfde volgt er een brief naar de burgemeester met het bevel tot sluiting wanneer de organisator daar zelf geen gevolg aan geeft.

Wanneer iemand intenties heeft om een opvang te starten maar daar geen vergunningsaanvraag voor indient, heeft Opgroeien regie daar ook geen weet van, tot uiteraard het punt waarop een betrokkene daar melding van maakt. In dat geval heeft Opgroeien regie het betreffende dossier ook onmiddellijk opgenomen na de melding.

Een dergelijke fraude komt vaak naar boven wanneer een voorziening met Kind en Gezin of met ouders informatie uitwisselt over bepaalde voordelen die ouders kunnen krijgen, zoals de kinderopvangtoeslag.

Wat het mogelijk verlies van het fiscale voordeel betreft, zullen de ouders zich moeten wenden tot de FOD Financiën. De ouders waren in dit geval alvast te goeder trouw en zullen vermoedelijk kunnen aantonen dat ze bepaalde sommen hebben betaald.

De onthaalouder kreeg op 1 april 2021 de aanmaning om de opvangactiviteiten stop te zetten en de ouders daarvan op de hoogte te brengen. Na het voornemen tot handhaving volgde het bevel tot sluiting tegen uiterlijk 3 mei 2021. Zoals procedureel voorzien, werd aan de burgemeester uitdrukkelijk gevraagd om toe te zien of de organisator dit sluitingsbevel opvolgt.

Op 3 mei 2021 werd Opgroeien regie door het gemeentebestuur op de hoogte gebracht dat uit een onaangekondigde controle bleek dat betrokkene haar opvangactiviteiten had stopgezet. Vervolgens bracht op 5 mei een ouder een medewerker van Opgroeien regie ervan op de hoogte dat er toch nog opvang werd georganiseerd.

Opgroeien regie richtte op 6 mei, de dag nadien dus, een brief aan de burgemeester om over te gaan tot uitvoering van de bestuurlijke maatregel tot sluiting van de kinderopvanglocatie. Het besluit van de burgemeester tot sluiting van de niet-vergunde kinderopvanglocatie volgde op 10 mei, nadat de betrokkene werd gehoord.

In het kader van een aanvraag tot vergunning wordt, indien ontvankelijk, beslist over de gegrondheid van de aanvraag. Om een vergunning te kunnen toekennen, volgt er een onderzoek ten gronde over de ingestuurde stukken.

Bepaalde door een organisator bij de aanvraag bezorgde attesten, bijvoorbeeld het uittreksel strafregister, mogen op het moment van de aanvraag maximaal drie maanden oud zijn en moeten vernieuwd worden wanneer Opgroeien regie dit vraagt op basis van gegronde indicaties. Attesten levensreddend handelen moeten driejaarlijks vernieuwd worden. De organisator draagt de verantwoordelijkheid voor het vernieuwen van attesten.

Vergunningen worden afgeleverd voor onbepaalde duur. Het spreekt voor zich dat bij vastgestelde tekorten Opgroeien regie een vergunning kan schorsen of opheffen.

Controle op de geldigheid van vereiste attesten kan steekproefsgewijs of als Opgroeien regie over gerichte informatie beschikt over mogelijke tekorten.

In de situatie waaraan u refereert, werd geen vergunning aangevraagd, dus kon er ook niets opgevolgd worden. Opgroeien regie vindt ook geen enkel bewijs van een mogelijk eerdere aanvraag, en ook het gemeentebestuur kon vaststellen dat er geen eerdere vergunning werd aangevraagd.

Ik heb Opgroeien regie gevraagd te onderzoeken of het met de FOD Financiën gegevens over de vergunde voorzieningen kan uitwisselen met het oog op het vermijden van fraude in de toekomst. Ouders brengen toch de kosten in voor fiscale aftrek, ook in het geval van niet-vergunde opvang.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Minister, dank u wel. Ik denk dat het al een goede zaak is dat het een geïsoleerd geval is, maar dat natuurlijk binnen het kader dat u zelf aanhaalde: als men niets aanvraagt, dan weten we het ook niet. Het is dus een geïsoleerd geval, in de veronderstelling dat er geen gelijkaardige situaties ergens in Vlaanderen zijn.

Sta me toch toe om dieper in te gaan op een aantal zaken. Lokaal heb je zowel een Lokaal Overleg Kinderopvang (LOK) als de Huizen van het Kind die worden uitgerold. Als ik kijk naar het overleg over de bijkomende plaatsen voor trap 2A, dan denk ik dat we toch wel weten welke opvanginitiatieven er lokaal al dan niet zijn. Ik denk dat we die vehikels ook moeten meenemen: als er plots nieuwe opvanginitiatieven komen, dan zou Kind en Gezin aan het LOK moeten laten weten welke erkende initiatieven er in die omgeving zijn. Dan is dat ook geweten. Dan zal heel snel opvallen als er iets raars is omdat die of die er niet op staat. Dat voorstel wil ik toch heel concreet doen.

U hebt de vier stappen overlopen: aanmaning tot sluiting, voornemen tot sluiting, bevel tot sluiting en dan de burgemeester. Mij lijkt het logisch dat, als er een bevel tot sluiting komt, de burgemeester dan ook meteen daarvan wordt ingelicht, zodat die via de politie ook controle kan uitoefenen. Een bevel tot sluiting is immers niet zomaar iets. Dat kan in één beweging gebeuren, lijkt me.

Dan is er het fiscaal voordeel. Minister, ik zou toch willen vragen dat Opgroeien zelf actief die ouders informeert, opdat die mensen dat niet zelf allemaal apart zouden moeten uitleggen, staven en dergelijke meer bij de FOD Financiën. Dat lijkt mij toch een kleine moeite. Er is het kruisen van de databanken. Men moet zelf die

attesten binnenbrengen. Het lijkt me vrij eenvoudig om dat te kruisen. Men dient een attest in voor een fiscaal voordeel, en dan wordt bekeken of dat opvanginitiatief in de databank zit. Als dat niet het geval is, dan denk ik dat er daar al automatisch een alarmbel kan afgaan.

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (Vooruit): Collega Daniëls, dank u wel voor de terechte vraag. Dit is immers duidelijk een zeer ernstig geval van fraude. Laten we er inderdaad van uitgaan dat het om een geïsoleerd geval gaat. We moeten er echter wel lessen uit trekken.

Minister, ik had twee vragen. De ene heeft collega Daniëls net ook al gesteld. Ik vraag me ook af hoe de Vlaamse overheid, hoe Kind en Gezin die ouders kan bijstaan, zodat ze bijvoorbeeld met een sterker dossier naar de belastingen kunnen gaan. Het lijkt me logisch dat we proberen om dat uit hun handen te nemen.

Uw antwoord was heel duidelijk, maar ik vraag me af of er ook gerechtelijke stappen door de Vlaamse overheid, door Kind en Gezin mogelijk zijn, en of er de intentie is om die ook te zetten.

De voorzitter: Mevrouw Wouters heeft het woord.

Suzy Wouters (Vlaams Belang): Collega Daniëls, ook ik wil u bedanken voor het stellen van deze vraag.

Minister, ook onze fractie deelt uiteraard deze bezorgdheid. Het gaat immers over de allerkleinsten in onze maatschappij, en ouders moeten het volste vertrouwen hebben in de opvang van hun kindjes. Collega Daniëls heeft heel wat terechte vragen gesteld. Ik heb het ook moeilijk met het feit dat de onthaalouder reeds in april een bevel tot sluiting kreeg en dat ze eigenlijk toch gewoon kon verder doen tot 10 mei, zoals net werd verteld. Waarom kan er in zulke gevallen toch niet sneller worden gereageerd? De onthaalouder was met niks in orde. Dan bestaat er toch een gevaar voor de kindjes, mocht er iets gebeuren. Gelukkig komen deze trieste verhalen zelden voor. Ik wil er dan ook de nadruk op leggen dat onthaalouders over het algemeen fantastisch werk leveren, elke dag opnieuw. Men moet er echter toch voor zorgen dat er op regelmatige tijdstippen toch meer controle is op onder andere de attesten en vergunningen. Op die manier kan er dan ook veel sneller worden ingegrepen.

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Minister, het is inderdaad om je hart vast houden. Er zijn geen ongelukken gebeurd. We mogen ons daarover misschien in zekere zin gelukkig prijzen, aangezien die persoon geen verzekering had. De vraag om met een opvolging te geven aan het bevel tot sluiting, lijkt me niet onterecht. Het is hier inderdaad al eerder over een striktere opvolging gegaan.

Minister, u zegt dat we hier eigenlijk over een alleenstaand geval spreken. Als het vaker was voorgevallen, dan lijkt me dat wel iets om diepgaand te bespreken. U zegt dat het om een geïsoleerd geval gaat. Persoonlijk heb ik ook nooit in veel communicatie met ouders, opvanginitiatieven en onthaalouders van een dergelijk fraudegeval gehoord, wel van initiatieven die niet snel genoeg gesloten worden, wel van onvoldoende controle. Is die controle bij onthaalouders in de opvolging intussen opgedreven? Dat gaat niet alleen over controle, dat gaat ook over hulp. Want een aantal onthaalouders zitten ook zelf een beetje met de handen in het haar doordat ze heel weinig omkadering en begeleiding krijgen.

Wat ik ook heel vaak hoor, is de algemene uitputting door een heel hoge kind-begeleiderratio. Dat zorgt indirect – daar is genoeg literatuur over – ook voor een groot risico

op misstanden. Wat dat betreft, als het over de jongsten gaat, is er een heel dringende vraag om die omstandigheden beter te maken. Daarenboven – u zegt het correct collega, er zijn verschillende klachten geweest – hoeven ouders zich dan niet te wenden tot fraudeurs. Dan gaat die krapte op de arbeidsmarkt bij kindbegeleiders zich ook vanzelf verbeteren. Minister, hebt u info over de mate waarin er fraudering is, vergeleken met andere sectoren, bijvoorbeeld de bouwsector, waar arbeidsongevallen zonder verzekering ook heel gevaarlijk zijn, er een heel groot risico is en veel voorkomend?

Preventie is hier echt beter dan genezen. Wat de voortgang van het werknemersstatuut voor onthaalouders betreft, minister: dat wordt al zo lang beloofd. Bij onthaalouders is er daarover groeiende en stilaan echt doorwegende onvrede. En met een goed geregulariseerd statuut voor de werknemer voorkomen we fraude natuurlijk meteen. Ik hoop dat u hierop meteen antwoord kunt geven, alle begrip indien niet. Maar ik hoop wel, voorzitter, dat u mij dan toestaat om daar later nog een vraag om uitleg over in te dienen.

Minister Wouter Beke: Voorzitter en mevrouw Groothedde, wie ben ik om u te weigeren om nog bijkomende vragen om uitleg te stellen.

Celia Groothedde (Groen): Minister, ik stelde mijn vraag aan de voorzitter.

Minister Wouter Beke: Ik zal die met plezier beantwoorden als ik die toegestuurd krijg. Dat is geen probleem.

Wat de vraag betreft over de lokale signalen die worden doorgestuurd: die kunnen inderdaad mee opgenomen worden in het kader van de handhaving. Ik ben bereid om te kijken of we dat nog verder kunnen optimaliseren. Het agentschap Opgroeien is op dit ogenblik ook aan het bekijken of en hoe het handhavingsbeleid nog verdergezet en versterkt kan worden.

Wat de suggestie betreft om de informatie door het agentschap Opgroeien aan de FOD Financiën over te maken: ik zal vragen aan het agentschap dat dat gebeurt. Dat lijkt me een goede suggestie.

Er wordt bijkomend ingezet op de omkadering. Daar hebben we het vroeger al over gehad in het kader van het VIA 6-akkoord (Vlaams intersectoraal akkoord). Denk aan de inzet van de bachelors in de kinderopvang.

Onlangs heb ik in het parlement een antwoord gegeven op de besprekingen met de federale overheid over het statuut. We hebben daar dus contact over met mijn federale collega's.

Ten slotte: de discussie over de ratio aantal kinderen per kinderopvang hebben we ook al verschillende keren gevoerd. Dat heeft uiteraard een belangrijke budgettaire consequentie. Maar ik heb – en dat heb ik ook vorige week in de plenaire vergadering gezegd naar aanleiding van een vraag – aan het agentschap gevraagd om in het kader van het strategisch project 'toekomst kinderopvang' toch te kijken waar we staan en hoe we naar de toekomst kunnen kijken. Het decreet is van 2012. Het is in 2014 ingegaan. Ik denk dat het goed is dat we na ongeveer tien jaar werking eens even kijken waar we vandaag staan en waar we in de toekomst ook naartoe moeten.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Dank u wel, minister. Ik vul een paar zaken aan die ik ook verder ga opvolgen.

Ten eerste, ik denk dat we de lokale overlegplatformen (LOP'S) en de Huizen van het Kind gemakkelijk kunnen informeren met: 'Dit zijn de erkende opvanginitiatieven bij u. Zijn er nog andere? Laat het ons weten.'

Ten tweede moeten we de ouders wel degelijk helpen in dergelijke en ook in andere situaties, zowel voor het vinden van een nieuwe opvangplaats als wat betreft die financiële voordelen. Dat mogen we echt niet aan henzelf overlaten.

Ten derde heb ik altijd al gepleit voor transparantie. Ik raad u aan om naar de website van Kind en Gezin te gaan en 'opvang' te zoeken. Ik heb dat net volledig ingevuld voor mijn eigen gemeente. In Sint-Gillis-Waas en in alle andere deelgemeenten zou er volgens de website geen enkel opvangadres zijn. Dat is de plaats waar mensen naartoe gaan om te kijken waar ze een geregistreerde opvang kunnen vinden. Zorg dat die zaken werken.

Een laatste punt is dat Kind en Gezin zich in al die gevallen altijd benadeelde partij moet stellen om de zaak te kunnen opvolgen en inzage in het dossier te krijgen, zodat we dergelijke praktijken kunnen uitroeien in het belang van een kwaliteitsvolle kinderopvang en van alle andere initiatieven die het wel goed willen doen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Koen Daniëls aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over coronazelftesten in het onderwijs – 3607 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Stefaan Sintobin

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Er is de laatste maanden al veel gesproken en geschreven over zelftesten in ons onderwijs. Minister, u beloofde tijdens de plenaire vergadering van 28 april 2021 naar aanleiding van mijn actuele vraag dat de zelftesten geleverd zouden worden tegen midden mei. U bent uw belofte nagekomen, want op woensdag 19 mei – twee dagen na mijn verjaardag, dank u wel voor dat cadeau – werden er 30.000 zelftests geleverd bij het agentschap Zorg en Gezondheid. Dat is echter slechts een deel van de bestelde 1,24 miljoen testen. Bij de levering van volgende week zouden er 210.000 geleverd worden. De laatste 1,24 miljoen testen zouden dan begin juni geleverd moeten worden. Dat is dus vandaag.

Het positieve nieuws van die levering is dat leerkrachten zichzelf nu preventief kunnen testen en na een kwartiertje weten of ze besmet zijn of niet, in de hoop dat we op die manier heel snel kunnen ingrijpen en scholen niet volledig moeten sluiten, ook niet in deze laatste weken. Het zou niet goed zijn, mochten we bijvoorbeeld bij alle herhalingen volledige scholen moeten sluiten. Dan gaan er kostbare weken verloren.

Collega's, als ik de optelsom maak, moet ik jammer genoeg vaststellen dat de huidige levering snel op zal zijn. Volgens het voorliggende plan zouden de basis- en middelbare scholen tests krijgen zodat ze hun personeel tot het einde van het schooljaar twee keer per week preventief kunnen testen. Dat wil zeggen dat de bestelling van 1,24 miljoen te weinig is, zeker aangezien minister Weyts rekent op 600.000 tests per week. Als we daaraan toevoegen dat nog eens 250.000 tests naar verzorgers in crèches gaan – dat is een goede zaak en ik heb daar ook voor gepleit –, dan zal de huidige voorraad op zijn binnen twee weken.

Door de voorrang die basis- en secundaire scholen krijgen en het beperkt aantal testen zullen de hogescholen en het volwassenonderwijs uit de boot vallen. Zij zullen langer moeten wachten op zelftesten en zullen dus langer moeten werken met afstandsonderwijs in het huidige schooljaar.

Daarom heb ik nog een aantal vragen, minister. Bent u op de hoogte van het feit dat de zelftesten binnen twee weken op zullen zijn? Of is er daar op een of andere manier rekening mee gehouden?

Hoe zult u garanderen dat de scholen voldoende zelftesten hebben om hun personeel twee keer per week te testen tot het einde van het schooljaar?

Wanneer zullen het hoger onderwijs en het volwassenonderwijs hun zelftesten krijgen?

Hebt u al een plan klaar om extra zelftesten te bestellen? Is dat nodig? Zo ja, hoeveel testen zult u bestellen? Zo neen, wanneer zult u beslissen om al dan niet extra testen te bestellen?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega, er zijn tot op heden ruim 600.000 testen geleverd voor het onderwijs. Deze week worden er nog deelleveringen verwacht van in totaal meer dan een half miljoen testen. En de bestellingen voor leveringen de week nadien zijn ook al geplaatst.

De berekening van de behoefte aan zelftesten in het onderwijs is ondertussen ook verfijnd. De eerste inschatting van 600.000 testen per week, waar u naar verwijst, was gebaseerd op de globale cijfers van alle personeelsleden in alle onderwijssectoren. Ondertussen wordt er gerekend op basis van het aantal resterende lesweken en een inschatting van de participatiegraad, en wordt er rekening gehouden met de voortgang van de vaccinatie. Op basis van die parameters schat men dat de behoefte aan zelftesten op dit ogenblik 1.205.315 is tot het einde van het schooljaar.

Gelet op die berekening van de leveringen en de geplande leveringen, ga ik ervan uit dat er voldoende zelftesten beschikbaar zijn voor het onderwijs. De testen worden ter beschikking gesteld van het Departement Onderwijs en Vorming, dat verder instaat voor de verdeling onder de scholen. Voor de vragen over de verdere timing van de distributie verwijs ik naar minister Weyts.

Ik wil wel nog even verduidelijken dat de inzet van deze testen geen reden mag zijn om andere maatregelen die om epidemiologische redenen zijn genomen, niet meer te volgen. De beslissing om al dan niet met afstandsonderwijs te werken, is niet afhankelijk van de beschikbaarheid van zelftesten.

Het agentschap Zorg en Gezondheid (AZG) en het agentschap Facilitair Bedrijf volgen de leveringen van nabij op. Indien nodig kan de taskforce, boven op de bestellingen die ik al heb vernoemd, op basis van de gegunde overheidsopdracht snel bijkomende bestellingen plaatsen. Zoals ik al heb verklaard, zouden de huidige bestellingen moeten volstaan om te voldoen aan de noden die er nu zijn.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Minister, het is een goede zaak dat aan de noden wordt voldaan. De toekomst zal uitwijzen of dat al dan niet het geval is, maar het is een goede zaak dat wel aan de noden zou worden voldaan.

Moet ik uit uw antwoord afleiden dat het wel degelijk gaat om alle personeelsleden van alle onderwijsniveaus, ook het volwassenenonderwijs en het hoger onderwijs? Dat is me niet volledig duidelijk. U bent daar in uw antwoord over begonnen, maar ik weet niet of dat nog het geval is.

U hebt verklaard dat naar de resterende weken is gekeken. Dat klopt. Vanaf het moment dat de zelftesten er waren, waren er nog zes resterende weken. Dat zijn twaalf testafnames. We zouden daar de laatste dagen van de laatste week nog van kunnen aftrekken, want dan zouden we vlak voor de vakantie testen. Dan zitten

we met elf testafnames, maar betekent dit dat de mensen die reeds gevaccineerd zijn, geen zelftest meer moeten afnemen? In het kader van de vaccinatiestrategie horen we natuurlijk dat iemand pas na het tweede vaccin, meer bepaald enkele weken na het tweede vaccin, beschermd is. Ik begrijp niet goed hoe de vaccinatie ervoor kan zorgen dat er minder zelftesten nodig zijn. Het klopt natuurlijk dat we besmettingen moeten voorkomen. Zodra uit een zelftest blijkt dat iemand besmet is, zitten we eigenlijk al een stap te ver. Dat neemt niet weg dat we met die zelftesten maximaal willen indijken dat een besmet iemand verder mensen besmet.

Minister, hoe moet ik percipiëren dat 1,2 miljoen zelftesten voldoende is om in alle onderwijsniveaus twee testen per week af te nemen? Hoe moeten we uitleggen wie wel en wie niet wordt getest? Is er een richtlijn voor wie we tweemaal per week testen? Daar is het aantal blijkbaar op gebaseerd.

De voorzitter: De heer De Reuse heeft het woord.

Immanuel De Reuse (Vlaams Belang): Voorzitter, aangezien tussen vandaag en 30 juni 2021 heel wat leerlingen en leraren nog niet gevaccineerd zullen zijn en er de komende maand toch volop versoepelingen komen, is deze vraag om uitleg nog zeer relevant. Toen er nog geen of amper vaccinaties waren, is met betrekking tot de evolutie van het virus meermaals aangetoond dat het onderwijs in het geval van een stijging van de besmettingscijfers de algemene trend pas in tweede instantie volgt. De scholen zijn relatief virusveilige plekken, maar aangezien een groot gedeelte van de bevolking al is gevaccineerd, zijn de scholen procentueel gezien nu wel besmettingsrijkere plekken geworden.

Als we het virus de komende maand echt willen indijken, moeten we op testing in het onderwijs blijven inzetten. Als we dan keuzes moeten maken, heeft het leerplichtonderwijs voor ons voorrang. Daar moet fysiek onderwijs zo veel mogelijk kunnen. Normaal gezien zijn de studenten in het hoger onderwijs en de cursisten in het volwassenenonderwijs zelfredzaam genoeg om nog tot het einde van het schooljaar met de huidige beperkingen voort te werken. Daar zijn dan ook minder testen nodig.

Dit brengt me bij een aandachtspuntje met een raakvlak met het beleidsdomein Welzijn. We dringen erop aan in het volwassenenonderwijs een gegarandeerd gedeelte van de zelftesten opzij te zetten voor de groepen die onderwijskundig kwetsbaarder zijn, namelijk de cursisten in het tweedekansonderwijs. Zij hebben die fysieke lessen nog het meest nodig en zij zullen dus moeten worden getest.

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (Vooruit): Ik wil eerst een algemene bedenking maken en dan een bijkomende vraag stellen aan de minister.

We hebben al vaker gezien dat er in onderwijs dingen worden beloofd maar dat het lang duurt voor die er eindelijk zijn: CO₂-meters, laptops voor kansarme kinderen, zelftesten. Al die zaken worden met veel toeters en bellen aangekondigd, maar dan blijkt er altijd wel iets mis te gaan, en vaak is dat dan de schuld van iemand anders, als het aan de minister van Onderwijs ligt.

Minister, wij betreuren dat die zelftesten er enkel voor leerkrachten zijn. Vooral met het oog op volgend schooljaar zal het belangrijk worden om leerlingen voldoende snel te kunnen testen via een zelftest, bij eerste vermoedens van een nieuw uitbraak en zeker wanneer alle leerkrachten gevaccineerd zullen zijn.

Minister, vindt u het ook geen goed idee om die doelgroep volgend schooljaar uit te breiden naar de leerlingen?

Minister Wouter Beke: De testen die worden ingezet, zijn geen statische elementen. Ik herinner me een debat in april vorig jaar in het federaal parlement over het inzetten van zelftesten. Die testen zijn onderhevig aan evoluties, aan verbetering, en dat is absoluut een goede zaak.

Er werd gevraagd of mensen die al gevaccineerd zijn, nog getest moeten worden. De kwestie daar is dat die testen in de huidige stand – maar ik weet niet hoe die zullen evolueren tegen het najaar – niet meer zo betrouwbaar zijn. Ze geven meer valsnegatieven, want de besmettelijkheid is lager. En het is op de graad van besmettelijkheid dat er wordt getest met de huidige testen.

De keuze van de inzet van die testen is gemaakt door Onderwijs zelf, waarbij AZG inhoudelijke ondersteuning heeft gegeven. Ook de becijfering is gebeurd door de administratie van Onderwijs. Zij hebben die doorgegeven, en het is op die basis dat wij die hebben overgenomen. De informatie over hoe en waar inzetten komt eveneens van de administratie Onderwijs.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Minister, ik lees op de website van Zorg en Gezondheid de aantallen. U hebt daarnet aangegeven dat er rekening wordt gehouden met de gevaccineerden. Dat is iets wat Onderwijs niet kent. Moeten mensen die een- of tweemaal gevaccineerd zijn – en hoelang na hun eerste of tweede vaccin –, al dan niet nog zelftesten gebruiken? Want dat is dan blijkbaar een criterium om minder zelftesten te gebruiken. Op die vraag hebt u niet geantwoord. Ik denk wel dat Zorg en Gezondheid die leidraad moet geven.

Wanneer de directeur van een school een aantal testen krijgt, en het aantal testen deelt door het aantal personeelsleden, het aantal weken en het aantal keren per week – tweemaal – en te weinig testen blijkt te hebben, dan zal die directeur moeten beslissen welk personeelslid wel en welk niet wordt getest. Ik zou die criteria heel graag kennen zodat we die heel goed kunnen communiceren omdat die blijkbaar de grondslag zijn geweest voor de bepalingen. Dat zijn geen onderwijsgrondslagen van kleuter-, lager of secundair onderwijs. Dat is zorg en gezondheid gebaseerd op de wetenschap bij wie het wel of niet zinvol is om die graad van besmetting nog vast te stellen. Minister, het zou heel zinvol zijn indien u die zou kunnen bezorgen.

De voorzitter: Mijnheer Daniëls, u weet dat de minister niet meer kan antwoorden.

Koen Daniëls (N-VA): Dat mag altijd bij het verslag worden gevoegd.

De voorzitter: U kunt hem misschien op een andere manier proberen te contacteren.

De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Lorin Parys aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de corona-app
– 3616 (2020-2021)**

Voorzitter: de heer Stefaan Sintobin

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Minister, we gaan een nieuwe fase in van deze pandemie – gelukkig zou ik zeggen –, en daar kan die app mogelijk een rol in spelen.

We hebben een dergelijke app, Coronalert, die momenteel – de laatste keer dat ik heb gekeken – 2.735.000 downloads telt. Dat is ongeveer 24 procent van de volledige bevolking. In het begin werd altijd gezegd dat voor een optimaal gebruik zo'n

60 tot 70 procent van de bevolking die app zou moeten downloaden. Wij kunnen ook enkel weten hoe vaak de app is gedownload, hoeveel testresultaten er zijn en hoeveel gebruikers hun contacten verwittigen, maar we weten dus niet hoeveel personen de app ook daadwerkelijk gebruiken na het downloaden. Uit eerder onderzoek blijkt dat heel weinig personen via de app doorgeven aan hun contacten dat ze een positieve test hebben afgelegd. Om dat te verhelpen, zou er nu een nieuw interactief scherm worden getoond bij een positieve test, waarbij de gebruiker moet aangeven of hij al dan niet het resultaat wil delen voor hij de app verder kan gebruiken.

Er komen versoepelingen aan. Coronalert kan daarbij wel een meerwaarde geven: hoogrisicocontacten die niet bekend zijn, kunnen via de app worden gewaarschuwd dat er een positieve test is. Die personen zouden bij de standaardcontactopsporing anders onder de radar blijven.

Minister, het aantal gebruikers van de app is te laag. Onderneemt u acties om ervoor te zorgen dat meer mensen die app zullen gebruiken? Hoe evalueert men het nieuwe scherm bij een positieve test? Is het nu zo dat meer mensen dan vroeger hun positieve test doorgeven aan hun contacten? Kunt u dat zien? Stijgen die cijfers?

De app onderschrijft een strikte privacybescherming, waardoor het aantal te meten indicatoren heel beperkt is. Het is dan ook niet mogelijk om na te gaan of de app haar nut tot nu toe heeft bewezen. Daarover stond een paar weken geleden ook al een artikel in de krant. Zult u nagaan of er iets kan worden veranderd, zodat we wél kunnen evalueren en indien nodig bijsturen? Of meent u dat dat niet mogelijk is onder de huidige privacywetgeving?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega Parys, u weet dat u niet alles moet geloven wat in de krant staat. Mijn grootmoeder zei: 'Er staan maar drie waarheden in de krant: de prijs, de weerberichten en de overlijdensberichten, en van een van de drie ben je nog niet helemaal zeker.'

Wat het gebruik van Coronalert betreft, kan ik de volgende referentiecijfers meegeven. Het aantal downloads van Coronalert bedraagt meer dan 2.758.000. Dat is ongeveer 30 procent van iedereen in België die een smartphone heeft. Dat percentage is vergelijkbaar met de resultaten die bijvoorbeeld in Nederland of Frankrijk worden behaald. Er werden meer dan 806.000 testresultaten ontvangen, waarvan 76.000 positieve resultaten. 27.800 gebruikers hebben hun positief testresultaat ook gedeeld. Dat is 37 procent van de positieve resultaten. Ik ben ook van mening dat we blijvend moeten inzetten op een verbetering qua aantal mensen die de app ook daadwerkelijk gebruiken. Daartoe worden nu extra initiatieven uitgerold.

Ik kom nog terug op de initiatieven die ik al uitvoerig heb toegelicht in mijn antwoord op een vraag die collega Sleurs enkele weken geleden heeft gesteld.

Het gaat daarbij ten eerste om technische verbeteringen, die de app ook gebruiksvriendelijker maken: het kunnen toevoegen van een positief testresultaat door de gebruiker zelf; het toevoegen van een toolbox met nuttige links, zoals de testreservatie of het Passenger Locator Form; het toevoegen van vaccinatiecijfers; het versterken van de gebruikersinterface, met een duidelijkere melding om contacten te waarschuwen; het kunnen opladen van de sleutels van dezelfde dag op Android; het verbeteren van de risicoberekening.

Ten tweede wordt er gewerkt aan een nieuwe communicatiecampagne om de bekendheid van de app inderdaad nog te vergroten en om aan te zetten tot een actief en correct gebruik van de app. Het communicatiebureau presenteert hiervoor normaal gezien vanmiddag een voorstel aan het Interfederaal Comité.

Ik kom tot uw tweede vraag. Deze functionaliteit werd te recent ingevoerd om dit al te kunnen evalueren.

Dan was er uw derde vraag. De anonimiteit van Coronalert, oftewel de 'privacy by design', met de keuze voor het zogenaamde DP3T-model (decentralized privacy-preserving proximity tracing), was een bewuste afweging.

Door een grote privacyvriendelijkheid aan te dag te leggen, willen we de gegevens van de burgers maximaal beschermen en willen we ook het mogelijke wantrouwen van burgers omtrent hun privacy in tracingapps wegnemen. De keerzijde van deze keuze is uiteraard dat een monitoring van het gebruik van de app een stukje moeilijker is. Dat sluit niet uit dat we de app waar mogelijk permanent evalueren en indien mogelijk ook optimaliseren. Ik gaf daaromtrent zojuist al enkele relevante cijfers. Een grote evaluatie van de inzet van de app Coronalert, en in het bijzonder ook de keuzes inzake de privacy, is mijns inziens aangewezen na afloop van de pandemie, zodat we lessen kunnen trekken voor de toekomst.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Minister, ik ben het eens met dat laatste punt. Ik vind privacy hier bijzonder belangrijk en ik vind het ook heel belangrijk om mensen effectief te overtuigen om de app te downloaden. Als dat dan betekent dat we geen volledige analyse over het gebruik kunnen maken van de app, dan is dat de prijs die we daarvoor moeten betalen. Daar ben ik het met u eens.

Ik vind het cijfer van 37 procent van mensen die positief getest hebben en die dat ook effectief uploaden in hun app, wel bijzonder weinig, minister, zeker als u weet dat we nog geen 3 miljoen downloads hebben van het Coronalertverhaal.

Ten derde ben ik een beetje verbaasd dat u zegt dat het nog te vroeg is om te zeggen of er een knik is in de cijfers, naar boven of naar beneden, of dat ze stabiel blijven, nadat we dat scherm hebben toegevoegd. Minister, we kunnen nu toch wel weten of er proportioneel meer of minder mensen zijn die een positieve test uploaden en zo hun contacten alerteren dan ervoor. Het lijkt me niet alsof daar een lange periode of een grote analyse voor nodig is. Dat is gewoon het vergelijken van een aantal cijfers. Ik wil toch nog eens aandringen om die cijfers te krijgen.

Minister, deze week zal in het teken staan van het 'digital corona certificate', dat onder andere op Europees niveau besproken wordt. De grote vraag is of iedereen de keuze krijgt om zo'n groen certificaat in zijn corona-app te integreren of dat een lidstaat ervoor kiest om naast de corona-app nog iets anders te maken waar je dan dat groene certificaat op Europees niveau in zou kunnen laten zien, bijvoorbeeld als je gaat reizen. Minister, welke keuze maakt u hier? Ik zou vooral voor de eenvoud kiezen en daarop verder werken. Wat is de beleidsbeslissing ... *(onverstaanbaar)* ... die in België genomen zal worden binnen de Belgische overlegorganen?

Nu we het over dat groene certificaat hebben, bereiken me een aantal berichten waar ik me toch wel wat zorgen over maak. We zouden nu namelijk op een piste zitten waar de meeste lidstaten twee prikken vereisen om effectief een groen licht te krijgen om te reizen. Blijft u bij uw standpunt – waar ik nog altijd achter sta – dat één prik voldoende is? Of zegt u dat u uw standpunt gaat moeten aanpassen aan het standpunt dat de rest van Europa aan het innemen is? Wat is daar de stand van zaken? Wat verdedigt u daar?

Er zal ook veel getest moeten worden voor mensen die dus geen prik gekregen hebben, zodat zij op die manier een certificaat kunnen krijgen. Wat is de stand van zaken over de leeftijd die in Europa wordt besproken? Vanaf wanneer moeten kinderen getest worden? Is dat effectief vanaf 6 jaar zoals ik nu in de Europese wandelgangen hoor? Wat kunt u ons daarover vertellen?

De voorzitter: Collega Parys, ik noem dit een vraag breed opentrekken.

Jeremie Vaneckhout (Groen): Dat is wat een parlementariër doet, voorzitter.

De voorzitter: Ja, ja. De ene keer stelt u vragen die u niet ingediend hebt. De andere keer trekt u alles open. Voor mij geen probleem, hoor.

De heer Vaneckhout heeft het woord.

Jeremie Vaneckhout (Groen): Minister, ik ga nog even heel kort naar het thema van de vraag. Dat wil niet zeggen dat de andere vragen niet relevant en belangrijk zijn om hier te stellen.

Wat de corona-app betreft, hebben we hier recent nog een hoorzitting gehad in het Vlaams Parlement waarbij professor De Maeseneer toch wel redelijk scherp was, ook in zijn analyse over de corona-app en de relevantie daarvan. Er was ook een stukje verschil in visie met wat mevrouw Moykens daarover aangaf. Ik wil hier toch nog een keer van de gelegenheid gebruikmaken om de vraag te stellen of het niet nodig is om een aantal dingen fundamenteel in twijfel te trekken. Ik ben het eens met collega Parys als hij zegt dat het aantal opgeladen positieve tests relatief weinig is, zeker als je dit cijfer afzet tegen het aantal downloads van de app. De vraag is fundamenteel, ook voor de komende maanden. Het werk in de app kost veel middelen. Het heeft ook een grote focus. Minister, wat is überhaupt de meerwaarde in het beheer van de crisis, ook de komende maanden? Hoe kijkt u daar naar? Hoe wilt u verantwoorden dat we daar nog de nodige middelen in steken?

De voorzitter: De heer De Reuse heeft het woord.

Immanuel De Reuse (Vlaams Belang): Ik sluit me aan bij de bemerkingen van collega Vaneckhout. Het gaat niet alleen om wat professor De Maeseneer in de hoorzitting zei over de bron- en contactopsporing, ook de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) zegt duidelijk dat een app geen meerwaarde heeft geboden in het kader van de bestrijding van COVID-19. Dan is er ook nog het feit – de cijfers worden hier aangehaald – dat 2.700.000 mensen de app hebben gedownload, maar in mijn kennissenkring hoor ik dat heel wat mensen de app al hebben verwijderd of niet meer activeren. Het is heel belangrijk om te weten wat de concrete cijfers zijn om na te gaan of het nog zinvol is om in de app te investeren. De koppeling aan het certificaat om te reizen, wat collega Parys zegt, kan een interessante mogelijkheid zijn om toch nog enige nut te geven aan deze app.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Ik heb nog een paar korte aanvullende zaken. Ten eerste zouden we moeten kunnen nagaan hoeveel hoogrisicocontacten er via de app konden worden verwittigd die niet via de contactopsporing of op een andere manier verwittigd zijn. Dan zou de meerwaarde heel duidelijk worden aangetoond. We komen in een nieuwe fase waarin er meer evenementen mogelijk worden en mensen weer naar de horeca kunnen. Meer mensen zullen dus langere tijd in de buurt zijn van mensen die ze niet kennen. In dat kader kan de app een nieuwe rol spelen. Wordt er een nieuwe campagne gevoerd om te wijzen op het belang en de meerwaarde die de app kan hebben om mensen te verwittigen die meer dan een kwartier in je buurt zijn geweest en die je niet kent?

Omdat collega Parys de vraag over het certificaat zo breed heeft gesteld, heb ik een tweede vraag. U hebt vorige week gezegd dat we zoveel mogelijk proberen af te stemmen met andere landen, wat ik natuurlijk onderschrijf. Als de meeste Europese landen toch twee prikken zouden vragen, dan brengt dat met zich mee dat heel wat mensen, ook risicopatiënten die nu op twaalf weken of zelfs op acht weken met AstraZeneca zullen worden gevaccineerd en maar eind juli of half augustus een

tweede prik krijgen, daarover niet in juli en augustus zullen kunnen beschikken. Hoe staat u daartegenover? Welke gevolgen heeft dat voor het testen voor de groep die nog geen tweede prik heeft gekregen en ook voor de groep die mogelijk nog geen eerste prik heeft gekregen? Ik denk dan meer specifiek aan de jongeren. Vanaf welke leeftijd zullen de testen voor jongeren verplicht worden? Ik las het pleidooi van minister Dalle en van de verschillende ministers van Jeugd om kinderen zeker niet te verplichten om telkenmale getest te worden. Ik kan daar alleen maar achter staan. Voor zij die wel getest moeten worden, deed ik vorige week ook een oproep om geen kosten aan te rekenen, omdat het hun niet kan worden aangerekend dat ze nog niet gevaccineerd konden worden. Is er evolutie op dat vlak?

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Het gaat hier nu wel heel breed. Ik zal me proberen te beperken tot de vraagstelling over de corona-app. Ik merk vooral – en ik heb dat ook aan mevrouw Moykens gezegd tijdens de commissievergadering – dat het vooral te maken heeft met die referentiecode, die zeventien cijfers. Als je bij de huisarts een test laat afnemen, moet je zeggen dat je de app met het corona-alert hebt en dan die zeventien cijfers aan je arts meegeven. In de praktijk vergeten mensen mee te delen dat ze de corona-app hebben, maar vaak vragen de artsen er ook niet naar, vooral omdat het gaat om zeventien cijfers. Ik merk dat die code toch tot enige terughoudendheid leidt. Mevrouw Moykens zegt dat het niet anders kan, dat het zo'n lange code moet zijn. Maar ik merk in de praktijk dat dit toch een rem is.

Wat de sensibilisering voor het gebruik van de app betreft, is de vraag of niet beter zou worden gefocust op de jongeren. Zij zullen pas als laatsten worden gevaccineerd en lopen op dit moment waarschijnlijk het meeste risico. Via welke kanalen zullen we die jongeren bereiken om hen te wijzen op de mogelijkheid om die app te gebruiken?

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Ik ben zelf ook wat bezig geweest met die app. Maar heel concreet heb ik in gezinnen met mijn eigen ogen vastgesteld dat wanneer de vader actief besmet was, waarbij zeventien cijfers waren ingevoerd op het scherm, de gsm van de moeder en van een van de kinderen rood werd, maar die van een van de andere kinderen groen bleef, terwijl zij wel degelijk langer dan vijftien minuten in elkaar buurt waren. Het ging in mijn ogen toch over een coherent gezin, waarbij de kinderen ook in het huis wonen. Minister, vindt daar een evaluatie op technisch vlak plaats en zijn er nog dergelijke meldingen geweest?

De voorzitter: Minister, u kiest zelf of u vragen wilt beantwoorden die niet met het onderwerp te maken hebben.

Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Voorzitter, soms wordt gezegd dat een minister geen antwoord geeft op de vragen die worden gesteld, soms wordt gezegd dat de minister antwoord geeft op vragen die niet worden gesteld en soms krijgen we vragen die niet zijn ingediend maar die een heel debat openen. Alle begrip daarvoor, want dit is natuurlijk een belangrijk thema.

Er zijn een aantal terechte vragen gesteld, die ik echter nu niet kan beantwoorden omdat de besprekingen in Europees verband nog lopende zijn. Ik heb het onder meer over de vraag over een- of tweemaal gevaccineerd. U weet wat ik daar al eerder over heb gezegd. Persoonlijk vind ik dat één vaccinatie een voldoende graad van bescherming biedt maar dat is een debat dat zich op Europees niveau afspeelt en waar de onderlinge afstemming tussen de Europese landen moet gebeuren.

Een tweede element is dat wij wel de regels voor België kunnen bepalen, namelijk aan welke voorwaarden mensen die naar België komen onderhevig zijn. Wanneer we dat willen doen in een coherent verhaal met de andere landen, moeten we zorgen voor overeenstemming. Dat is wat op dit ogenblik gebeurt.

Daar speelt niet alleen de vraag over het aantal testen maar ook hoe groot de viruscirculatie momenteel is in de respectieve landen: welke zijn groene zones, oranje zones, rode zones, donkerrode zones? Dat zijn de verschillende variabelen waar momenteel over wordt gesproken.

Wat de vraag naar het gebruik betreft, zult u zich herinneren dat in maart 2020 zowat heel de wereld, ook de federale overheid, voor de contactopsporing alle heil verwachtte van de apps. Men is daar een maand later op teruggekomen, en wij hebben gekozen voor een gemengd systeem en een gemengd gebruik. Ik denk dat dit ook de juiste keuze is geweest.

Zoals ik heb gezegd in mijn antwoord, is de privacy een belangrijk element. Dat betekent ook dat we een bepaalde technologie hebben gevolgd en een andere technologie niet hebben gevolgd. Omdat die privacy zo belangrijk is, betekent dat ook dat we niet zo heel veel informatie hebben over wie wat gebruikt en over de toepassingsmodaliteiten daarvoor.

We hebben deze app gebruikt op basis van een opensourcetechnologie die ook al in het buitenland aanwezig was. Herinner u de vragen die we daar ruim een jaar geleden in dit parlement over hebben gekregen. Het is op die opensourcetechnologie dat we ons hebben gebaseerd, wat ook maakt dat de kostprijs in België in verhouding tot veel andere landen relatief beperkt is.

Collega Saeys, wat die zeventien cijfers betreft: dat kan een hindernis zijn, maar een bankrekeningnummer heeft ook veertien cijfers. Dat lijkt me nu niet zo onoverkomelijk. Ik denk dat er andere elementen zijn. Dat heeft ons ook wel iets geleerd voor de toekomst, over de vraag hoe we de verdere sprongen naar digitalisering moeten maken. In vergelijking met de andere regio's zijn onze artsen best wel gedigitaliseerd. Dat is op zich een goede zaak. Het dynamisch karakter, het dynamisch gebruik van die digitale tools die voorhanden zijn, vraagt echter toch nog een nieuwe dynamiek, waarvoor we de komende jaren ook verder aandacht moeten hebben.

Wat de nieuwe release van de app betreft: de gebruiker kan ook zelf het resultaat van zijn positieve test toevoegen. Dat is daar dus ook mee in vervat.

De voorzitter: Collega Parys, is er nog een ander thema dat u wenst aan te snijden?

De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Neen. De grap is dat de minister soms antwoordt op vragen die ik niet heb gesteld en niet antwoordt op vragen die ik wel heb gesteld. Minister, deze keer had ik echter een tweede vraag gesteld die echt meteen verband hield met de initiële vraag: zal de corona-app ook worden gebruikt om er het digitaal certificaat in te integreren, of wordt dat iets anders? Daarop heb ik het antwoord niet gehoord, om eerlijk te zijn.

De voorzitter: Collega Parys, ook aan u moet ik zeggen dat de minister niet meer mag antwoorden. U zult morgen dan wel een vraag indienen.

Lorin Parys (N-VA): Ik was nu net van plan om morgen iedereen een vraag over de interministeriële conferentie te besparen, maar goed. Minister, ik zou u nog wel willen meegeven dat, als we in Europa naar een systeem gaan waarin er twee prikken nodig zijn om naar Frankrijk te reizen en één prik om naar België te reizen, dat dan eigenlijk het doel volledig voorbijschiet. Dan wordt het niet makkelijker,

maar eigenlijk moeilijker om binnen Europa te reizen. Dan is er de situatie zoals we die vorige zomer hebben gekend. Ik geef u dus alle steun om er binnen het Europese gremium voor te zorgen dat één prik volstaat.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over zwangerschapsplanning – 3628 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Stefaan Sintobin

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Minister, collega's, recente cijfers bevestigen de trend van dalende geboortecijfers in Vlaanderen en zwangerschappen op latere leeftijd. Zo werd in 2020 het laagste aantal kinderen sinds 2003 geboren. Tegenover 2019 is er sprake van een daling van bijna 2 procent. Net als het jaar daarvoor ging het bij 3,3 procent van de geboortes om een moeder ouder dan 40 jaar. De vruchtbaarheidscijfers voor vrouwen tussen 20 en 30 jaar blijven dalen.

In uw antwoord op mijn schriftelijke vraag van 4 december van vorig jaar zei u dat het feit dat men later aan kinderen begint, niet alleen kan worden toegeschreven aan langere studies en professionele ambities bij vrouwen, zoals vaak wordt gesteld. Internationale studies wijzen ook op een impact van de beschikbaarheid van de pil en het later aangaan van een vaste relatie, maar ook op een gebrekkige sociale ondersteuning. Door de uitgestelde kinderwens en het effect van leeftijd op de vruchtbaarheid kan een kind langer dan gepland op zich laten wachten en wordt de vooraf gewenste gezinsgrootte vaak niet meer verkregen.

Er zijn verschillende informatiekanalen die vrouwen informeren over het afnemen van hun vruchtbaarheid op latere leeftijd. Ik denk bijvoorbeeld aan websites zoals www.klaarvoorkinderen.be en www.gezondzwangerworden.be. Die leiden echter blijkbaar niet tot een daling van de leeftijd waarop vrouwen zwanger worden, maar kunnen misschien wel het bewustzijn omtrent vruchtbaarheid verhogen. Zo blijkt er immers ook een stijgende vraag naar het invriezen van eicellen te zijn, niet omdat men een kankertherapie ondergaat, maar wel om sociale redenen. De kwaliteit en de hoeveelheid van de eicellen nemen immers af met de leeftijd.

Vrouwen die op jonge leeftijd niet zwanger willen worden of nog geen partner hebben, anticiperen daar alsmäär vaker op door op jongere leeftijd eicellen te laten invriezen. Ziekenhuizen spelen dan weer in op deze vraag door hun aanbod daarop af te stemmen. Ook worden gynaecologische middelen, zoals hormoontherapie, online aangeboden.

Nog in antwoord op mijn schriftelijke vraag van december vorig jaar gaf u cijfers waaruit blijkt dat in 2019 het grootste deel van de fertiliteitsbehandelingen, namelijk 29 procent, toe te schrijven was aan mannelijke subfertiliteit. Een vierde, namelijk 24 procent, had te maken met vrouwelijke subfertiliteit, 18 procent met gecombineerde subfertiliteit en de rest met onbekende factoren.

Minister, acht u het nodig om extra in te zetten op informatie met betrekking tot de risico's van zwangerschappen op latere leeftijd?

Gebeurt er onderzoek naar de oorzaken van de daling van het geboortecijfer? Welke elementen spelen mee in de provinciale verschillen?

Is het aangewezen om sterker in te zetten op de link tussen een gezonde levensstijl en fertiliteit, zowel voor jongens en mannen als voor meisjes en vrouwen?

Minister, hoe staat u tegenover de toenemende vraag om eicellen in te vriezen?

Is er zicht op het aantal keren dat de procedure in Vlaanderen werd toegepast en op welke leeftijd?

Is er zicht op het aantal keren dat ingevroren eicellen op een later moment werden gebruikt voor kunstmatige inseminatie en op welke leeftijd?

Ziet u gevaren in bedrijven die online gynaecologische middelen aanbieden, zoals de hormoontherapie waar ik naar verwees? Hoe kan hier desgevallend op gereageerd worden?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega, 23 procent van de geboortes bij eerstbarenden vrouwen tussen 35 en 39 jaar komt tot stand na een vruchtbaarheidsbehandeling. Bij vrouwen tussen 25 en 29 jaar is dat 8 procent. Die eenvoudige statistiek geeft al aan dat het zeker de moeite loont om burgers goed te informeren rond zwangerschapsplanning. De websites www.gezondzwangerworden.be en www.klaarvoor-kinderen.be bieden antwoorden op het al eerder aangetoonde kennistekort rond de impact van de leeftijd op vruchtbaarheid. De sites kunnen ouders en toekomstige ouders helpen om een geïnformeerde beslissing te nemen omtrent hun kindwens. Ik ben van plan om deze websites en dit thema in het najaar opnieuw onder de aandacht te brengen bij de zorgverleners en bij de burgers, via de landsbonden.

Er komen ondertussen ook een aantal nieuwe initiatieven aan. Zo hebben enkele fertiliteitsexperten zich gegroepeerd in het 'Belgian Fertility Education Initiative', met als doel de brede bevolking, maar ook vooral de jongeren, te informeren rond fertiliteit. Deze groep staat in nauw contact met een organisatie van internationale experts waar ervaringen worden uitgewisseld omtrent lopende onderzoeksprojecten en goede praktijken om de bevolking te informeren. Vanaf september gaat er ook een onderzoeksproject van start aan de hogeschool VIVES, in samenwerking met het 'Belgian Fertility Education Initiative', met als doel om een platform op te zetten rond fertiliteit voor leerkrachten en hulpverleners met als doel om gezinsplanning actief aan te kaarten bij de bevolking. Daarnaast zullen de onderzoekers het thema vruchtbaarheid ook koppelen aan andere gezondheidsinformatie in het secundair onderwijs. De studie gebeurt in samenwerking met relevante partners in het werkveld: onderwijskoepels, eerstelijns werkers, apothekersnetwerk en andere.

Ik beschik niet over resultaten van onderzoek naar de oorzaken van de daling van het geboortecijfer. De cijfers van het Studiecentrum voor Perinatale Neonatologie laten ons wel toe om het geboortecijfer jaar na jaar op te volgen. Ook vanuit het agentschap Opgroeien wordt de evolutie van de geboortecijfers ieder jaar geduid door onder meer te kijken naar de evolutie van het aantal vrouwen en de vruchtbaarheidscijfers. Deze vruchtbaarheidscijfers per provincie zijn online raadpleegbaar. Er zijn heel wat parameters om de provinciale verschillen te duiden: zoals werksituatie, opleiding, relatie, fertiliteit, sociaal-economische onzekerheid, gewijzigde voorkeuren qua gezinsgrootte, beschikbaarheid en de financiële situatie.

Het is zeker belangrijk om sterker in te zetten op informatie over de link tussen een gezonde levensstijl en fertiliteit. Ik verwees in dat verband al naar het onderzoeksproject van Hogeschool VIVES voor het secundair onderwijs. Gelet op de maatschappelijke evolutie over het invriezen van eicellen en op de positieve ervaring van AGE-bankers, een afkorting voor oocyte banking for anticipated gamete exhaustion, is dat zeker een optie voor sommige vrouwen. De techniek kan via de zorgverleners breder bekend worden gemaakt. Belangrijk daarbij is voldoende duiding over de redelijk beperkte slaagkansen en over de aanzienlijke kostprijs die dat met zich meebrengt.

In 2010 waren er in België 10 vrouwen die hun eicellen lieten invriezen. In 2020 waren er dat 612. Uit een studie van professor Michel De Vos van UZ Brussel uit 2020 blijkt dat vrouwen gemiddeld 35,7 jaar zijn bij de eerste keer dat men de eicellen laat invriezen. De meeste vrouwen ondergaan 2 of meerdere cycli.

Volgens professor De Vos komen 15 procent van de 'social freezers' terug om hun eicellen te gebruiken. Het is niet onmiddellijk duidelijk op welke leeftijd. Maar vrouwen geven aan tegen de leeftijd van gemiddeld 45 jaar de procedure afgerond te willen hebben.

Uit een andere studie van professor Dominic Stoop van UZ Gent waarin 86 vrouwen werden bevraagd die een jaar eerder hun eicellen hebben laten invriezen, blijkt dat de helft van plan is om die eicellen ook later te gebruiken. Geen enkele van de bevraagde vrouwen had spijt van de behandeling en bijna alle vrouwen gaven aan dat ze de behandeling opnieuw zouden ondergaan en ook aan anderen zouden aanraden. De meerderheid, namelijk 76 procent, gaf aan het op een jongere leeftijd te doen, mochten ze de kans krijgen.

Uit de studie van professor De Vos blijkt ook dat 68 procent van de vrouwen meer cycli zouden willen ondergaan als het financieel haalbaar zou zijn. Ondanks het feit dat onze gezondheidszorg heel toegankelijk is, zien we toch dat we ook vanuit Vlaanderen online fertiliteitstesten kunnen bestellen. Daarom is het van belang om mensen bewust te maken over gynaecologische middelen die online worden aangeboden. De onlineplatformen die ik al eerder noemde en het onderzoeksproject van Hogeschool VIVES zetten in op de informatie voor het brede publiek en de vorming van hulpverleners over het thema. Net zoals bij andere zelftesten moet er daarbij gewezen worden op het feit dat niet alle testen gevalideerd zijn en dat er professioneel advies nodig is om resultaten te kunnen interpreteren.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Dank u wel, minister, voor uw uitvoerig antwoord met heel interessante cijfers die ik in detail zal bekijken als het verslag beschikbaar is. De evolutie die we al langer zien, is dat mensen almaar later aan kinderen beginnen. U hebt in het begin van uw antwoord daarover cijfers gegeven, maar ook de vruchtbaarheidbehandelingen die in de verschillende leeftijdscategorieën worden uitgevoerd om aan die kinderwens te voldoen, zijn heel duidelijk. U hebt gewezen op de website die al langer bestaat en zal worden geüpdatet en ook op andere campagnes. Die zijn absoluut nodig, ook al op jongere leeftijd. Vanzelfsprekend moeten mensen klaar zijn om aan kinderen te beginnen, en daarin kun je niet interveniëren of in de plaats van iemand beslissen. Laat me heel duidelijk zijn. Maar het is nodig dat we mensen meegeven wat de risico's van zwangerschappen op latere leeftijd zijn, welke vruchtbaarheidsproblemen de kop op kunnen steken enzovoort. Het is goed dat u verder inzet op de website, maar ook samen met experts op nieuwe campagnes, ook al in het onderwijs, waar u naar hebt verwezen.

Ik las vorige week dat uit een bevraging is gebleken – en dat is nog niet opgenomen in de persartikels waarop mijn vraag was gebaseerd – dat ook de pandemie een impact heeft en dat heel wat vrouwen of koppels daarom hun kinderwens uitstellen. Ik zou u dus willen vragen om ook dat element zeker mee te nemen in de campagne.

De voorzitter: Mevrouw Sleurs heeft het woord.

Elke Sleurs (N-VA): Minister, ik denk dat het goed is dat het onderwerp wordt aangesneden. Ik verwijs naar een campagne als 'Een slimme meid krijgt haar kind op tijd', die we als gynaecologen zelf nog hebben gedaan. Ik zou echter toch willen nuanceren. Er is de hele problematiek van de gezinsplanning. Er is inderdaad laat-tijdigheid, we kennen de risico's, en informatie is inderdaad belangrijk, maar dit gaat over alle aspecten van vruchtbaarheid. Er is de kinderwens, maar er is ook

de anticonceptie en zelfs de noodzaak van abortus in bepaalde situaties. Mijn oproep is toch om dat allemaal samen te behandelen.

Ik heb dus geen specifieke vraag, tenzij over uw plan voor de geïntegreerde gezins-trajecten, maar gewoon een oproep. In een bepaalde periode werd in de politiek over de 'saucissonering' op het federale niveau gesproken. Ik roep ertoe op dat wij dat hier niet zouden doen.

Met betrekking tot alles wat met gezinsplanning te maken heeft, mogen we vrouwen zeker niet in een schuldpositie steken en zeker niet zeggen dat qua gezinsplanning alles sowieso slecht is. Na een jammerlijk negatief geval komt dan de contraceptie in een negatief daglicht. Dit moet me van het hart. Ik hoop echt dat we naar geïntegreerde gezins-trajecten gaan en dat we alle informatie duidelijk kunnen geven, op een zeer gestructureerde manier, dus zowel de pro's als de contra's van een laat-tijdige kinderwens. De stimulans, de wens om vroeger kinderen te krijgen, is sowieso niet meer mogelijk, ook door de emancipatie van de vrouw in deze maatschappij. Ik weet het, als arts moet ik oproepen om vroeg kinderen te krijgen, gezien de gezondheidsrisico's, maar anderzijds vind ik het maatschappelijke aspect van vrouwen-emancipatie als het gaat over kinderen en gezinnen toch ook belangrijk.

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Ik kan collega Sleurs eigenlijk alleen maar bijtreden. Ik heb ook altijd geleerd dat een slimme meid haar kind op tijd krijgt. Iedereen die in mijn jaar studeerde, heeft vrij laat kinderen gekregen. Waarom? Omdat wij gewoon lang hebben gestudeerd, omdat we een partner hebben. Steeds meer vrouwen krijgen gewoon veel later kinderen. Ik merk ook in mijn omgeving dat het invriezen van eicellen steeds meer gebeurt, gewoon omdat er niet altijd een partner is op het moment dat het misschien beter is om kinderen te krijgen, of wegens carrièremogelijkheden, studiemogelijkheden, noem maar op. Ik denk niet dat we die evolutie op zich kunnen tegenhouden. Het is inderdaad zo dat dit meer risico's met zich meebrengt, maar net als collega Sleurs pleit ik ervoor dat we echt niet zouden vervallen in versnippering. Het is belangrijk om vrouwen te informeren, maar hen zeker niet te stigmatiseren.

De voorzitter: Mevrouw Wouters heeft het woord.

Suzy Wouters (Vlaams Belang): Minister, het onderzoek van het expertisecentrum zorginnovatie van de VIVES-hogeschool waarover u het net had, wijst toch ook op een gebrek aan kennis over het effect van de leeftijd op de vruchtbaarheid. De perceptie leeft dat je op elk moment in het leven nog kan beginnen aan kinderen. Dat zegt mevrouw Delbaere, doctor in de medische wetenschappen en docente vroedkunde. Uit een bevraging bij studenten, mensen met kinderen en mensen zonder kinderen blijkt dat niet iedereen de risico's juist weet in te schatten.

Minister, de collega's hebben al heel wat vragen gesteld. Ik heb geen extra vragen meer, maar ik steun ten volle de vraag van collega Schryvers. Ook ik denk dat het vooral heel belangrijk is om extra in te zetten op informatie, niet alleen over de afnemende vruchtbaarheid, maar vooral ook over de bijkomende risico's die een zwangerschap op latere leeftijd met zich kan meebrengen. En ik ben dan ook heel tevreden dat hierrond nieuwe initiatieven komen en dat u, minister, gaat inzetten op meer informatie en campagnes.

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Collega's, ik ben eigenlijk blij dat er een beetje kanttekeningen werden gezet bij de vraag, want ik begrijp de vraag en de bezorgdheid. Collega Schryvers, neem mijn opmerkingen alstublieft niet persoonlijk. Die zijn zeker niet naar u gericht. Er is inderdaad onlangs ophef geweest naar aanleiding van de

artikels over de bevalling van Cath Luyten. In biologische termen is ze inderdaad een oudere mama. Maar het is wel een mama die gelukkiger is, die financiële zekerheid heeft en daardoor haar kind misschien eindelijk kan geven wat het nodig heeft. Daar is een groot maatschappelijk debat over geweest. Er is ook een heel grote backlash over geweest onder vrouwen. Er waren ook discussies onder vrouwen, want heel veel vrouwen horen dit constant. Ik ben het er tot op zekere hoogte echt oneens mee dat dat niet geweten zou zijn. Al op school wordt er zelfs bij jonge meisjes ingedramd dat hun vruchtbaarheid vermindert, dat hun eicellen vanaf de geboorte al achteruitgaan, eerlijk gezegd tot op het punt dat ze zich ongemakkelijk en onzeker over hun eigen lichamen voelen en schrik krijgen. Dat is ook niet bepaald goed voor de vruchtbaarheid en nog veel andere dingen. Die vrouwen zijn zich – want dat is ook een deel waar de wrevel vandaan komt – daar niet enkel bewust van, maar ze mankeren ook een heel stuk in het debat. Wat ik mis in het maatschappelijk debat, mis ik ook in deze vraag en een beetje in het antwoord.

Ten eerste: de maatschappij. Als we het hebben over preventie, dan gaat het ook over een maatschappij die werk en leven werkbaar maakt voor vrouwen. Dat gaat ook over het verdelen van de werklast. Ik hoop dat wij, toch zeker in onze stiel, daar enig inlevingsvermogen over kunnen hebben. Wij willen blijkbaar heel graag in ons parlement dat iedereen geactiveerd wordt, maar we weten ook dat de kinderopvang steeds prangender wordt, dat mensen onder steeds zwaardere druk staan en dat er een recordaantal burn-outs is. Dat is wel een context die meegenomen moet worden hierin. Onze maatschappij is zelf ook veranderd. Oma's die vroeger de opvang deden, werken vandaag zelf. Mijn eigen moeder is nog altijd aan het werk en de kinderen zijn allang de leeftijd van de kinderopvang voorbij. Wij hebben het gewoon zelf moeten doen. Een aantal partijen willen die mensen ook nog langer laten werken, waar ik tot zekere hoogte ook de motivatie bij begrijp. Maar dan moet er ook de mogelijkheid zijn om de kindjes te krijgen in die veranderde situatie. Of er moet worden gezegd: 'Oké, wij hebben vrede met de dalende fertiliteit. Dat is dan maar zo. Dit is hoe het is.'

Ten tweede mis ik de mannen. Er wordt hier terecht gepraat over waar fertiliteitsproblemen vandaan komen. Collega Schryvers heeft het er terecht over in haar vraag. Bij het grootste deel van de fertiliteitsbehandelingen zijn de problemen – en ik wil daar niet stigmatiseren of de zwartepiet doorspelen – toe te schrijven aan mannelijke subfertiliteit. En toch zitten we hier steeds weer te praten over de vrouwen. Dat stoort mij eerlijk gezegd wel een beetje.

Minister, het is heel goed dat er onderzoek wordt verricht – want dat hebt u ook aangehaald – over de link tussen de socio-economische situatie en de financiële situatie. Want internationaal zien we dat daar een ontzettend grote link is, dat vrouwen internationaal voor minder kindjes kiezen wanneer hun situatie onzekerder is en wanneer zij de toekomst onzeker inschatten. Eerlijk gezegd, denk ik dat dat een menselijke, verstandelijk heel normale en zelfs verstandige reflex is. Dat is wat mensen ervan weerhoudt om kindjes te krijgen en de stap te zetten en trouwens ook om gezonder te leven, want daar heeft men ook de middelen voor nodig. Minister, in welke mate gaat u de nadruk leggen op 'uw eicellen gaan achteruit', om het schetsmatig te stellen? In welke mate gaat u de nadruk leggen op welke manier de socio-economische situatie hier invloed op heeft? Kunnen we er structureel voor zorgen dat onze maatschappij het mogelijk maakt dat vrouwen vroeger kinderen krijgen?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Ik denk niet dat er veel bijkomende vragen zijn gesteld, maar dat er vooral bijkomende stellingen zijn geponeerd, waar ik als man met grote terughoudendheid over wil spreken. Maar die zijn wel een bijzonder ernstige reflectie vanuit verschillende kanten op dit thema.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Ik verwijs naar wat ik in mijn repliek heb gezegd, namelijk dat het allerbelangrijkste is dat mensen klaar moeten zijn voor een zwangerschap. Je moet je daar als koppel of alleen ook klaar voor voelen. Dat betekent voor veel mensen dat studies afgerond moeten zijn, dat ze een stabiele job en een stabiele relatie hebben enzovoort. Dat is ontzettend belangrijk.

In die zin, collega Groothedde, voel ik me helemaal niet aangesproken als u stelt dat mijn vraag eenzijdig gericht zou zijn en dat de enige informatie die we zouden moeten geven, is om er op tijd aan te beginnen. Neen, het is een genuanceerd verhaal en informatiecampagnes moeten de globaliteit bevatten. Ik kan daar volledig achter staan. Ik heb trouwens ook, collega Groothedde, in mijn vraag verwezen naar mannelijke subfertiliteit, dus ook op dat vlak ging het zeker niet alleen over vrouwen.

Maar in globo denk ik dat er veel eensgezindheid is dat we alles geïntegreerd moeten bekijken en dat informatie vanuit de verschillende hoeken, zowel over anticonceptie als over fertiliteit, heel belangrijk is.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over het veranderen van woonzorgcentrum en de te respecteren opzeggingstermijnen
– 3632 (2020-2021)**

Voorzitter: de heer Stefaan Sintobin

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Heel wat woonzorgcentra kampen met leegstaande plaatsen, onder meer vanwege de coronacrisis, of kampten hiermee de voorbije periode. Daardoor zijn er meer mogelijkheden voor bewoners om van woonzorgcentrum te veranderen. Soms kunnen ouderen nu bijvoorbeeld de kans krijgen om te gaan wonen in het woonzorgcentrum van hun voorkeur, terwijl daar voordien geen plaats was, of in de eigen buurt of in de buurt van hun kinderen. Voor anderen kan de keuze bepaald worden door de lagere dagprijs die wordt aangerekend. Nu er meer plaatsen beschikbaar zijn en de opzegperiode van dertig dagen tijdelijk buiten toepassing werd gesteld in woonzorgcentra die een beroep willen doen op de continuïteitsborg, wordt een verhuizing van het ene woonzorgcentrum naar het andere gemakkelijker.

Zolang dat overeenstemt met wat de ouderen zelf willen en waar zij zich het best bij voelen, stelt er zich geen probleem. Integendeel, zou ik denken. Zoals ik echter al eerder aankaartte in deze commissie, proberen sommige woonzorgcentra nieuwe bewoners aan te trekken door middel van tijdelijke acties en kortingen. Het besluit van de Vlaamse Regering (BVR) van 11 december 2020 bepaalt daarover heel duidelijk dat er dit jaar bepaalde tijdelijke kortingen zijn toegestaan op voorwaarde dat ze aan alle bewoners worden toegekend voor dezelfde tijdelijke duur. Woonzorgcentra en centra voor kortverblijf die daar niet aan voldoen, verliezen hun continuïteitsborg.

Toch blijven er, minister, initiatieven de kop opsteken die vragen doen rijzen. Strikt genomen is dat niet voor iedereen verboden, maar wel voor de woonzorgcentra die een beroep willen doen op de compensaties. Zo werd ik recent ingelicht dat bepaalde woonzorgcentra enkele bedden aanbieden voor een dagprijs van 30 euro per dag voor een tweepersoonskamer of 35 euro per dag voor een eenpersoonskamer. Die plaatsen worden dan solidariteitsbedden genoemd, omdat ze gericht zijn

op mensen met een minder grote financiële draagkracht. Als verantwoording voor dit initiatief wordt gesteld dat iedereen de kans moet krijgen om naar een woonzorgcentrum te gaan.

Er zijn wel degelijk mensen die daarop ingaan en van het ene naar het andere woonzorgcentrum verhuizen, enkel en alleen vanwege het solidariteitstarief. Het is onduidelijk hoelang het solidariteitstarief dan zal gelden. Mogelijk zullen mensen die er een beroep op kunnen doen, nadien ook terug de volledige dagprijs moeten betalen.

Het BVR van 28 juni 2019 bepaalt dat, als een bewoner of zijn vertegenwoordiger na opname de schriftelijke opnameovereenkomst wil beëindigen, de opzeggingstermijn dertig dagen bedraagt en dat er geen opzegvergoeding mag worden aangerekend. Naar verluidt wordt in individuele overeenkomsten soms toch een langere opzegperiode opgenomen. Door de pandemie werden de bepalingen over de opzegtermijn tijdelijk opgeschort, maar dat geldt enkel voor de woonzorgcentra die een beroep wensen te doen op de compensaties.

Deze werkwijze, die we voorheen nog niet in deze commissie hebben besproken, roept bij mij heel wat vragen op. Een dagprijs van 30 of 35 euro is zeer laag in verhouding tot de reële kostprijs. Dat weten we allemaal. Het kan voor een woonzorgcentrum financieel niet leefbaar zijn dit lang aan te houden of dit op alle bewoners toe te passen. Dat gebeurt in de praktijk ook niet.

Ik vraag me dan ook af in hoeverre dit systeem in overeenstemming is met het besluit van de Vlaamse Regering van 11 december 2020. Het systeem wekt in elk geval de indruk dat het aanbod waarvan sprake is, enkel geldt voor nieuwe bewoners die het financieel moeilijk hebben. Er zijn ongetwijfeld bewoners die langer in het woonzorgcentrum verblijven die ook aan de voorwaarden zouden voldoen. Verder is het zeer onduidelijk welke criteria worden gehanteerd voor de beslissing iemand een zogenaamd solidariteitsbed toe te kennen. Het spreekt voor zich dat dit voor elke bewoners die zich in dezelfde situatie bevindt, op dezelfde manier zou moeten kunnen gebeuren.

Wat de financiële toegankelijkheid van de woonzorgcentra betreft, leveren we in Vlaanderen al heel wat inspanningen. Zo heeft elke bewoner van een woonzorgcentrum automatisch recht op een zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden van 130 euro. Met het zorgbudget voor zorgbehoevende ouderen kan dat tot ongeveer 600 euro per maand oplopen. Afhankelijk van het inkomen en de zorggraad biedt Vlaanderen bijkomende tegemoetkomingen om mensen met een lagere financiële draagkracht te ondersteunen.

Minister, in hoeverre wordt gecontroleerd of de opzegtermijn in de schriftelijke opnameovereenkomsten in woonzorgcentra wordt gerespecteerd? Hebt u er zicht op in welke mate de regelgeving soms niet wordt gerespecteerd?

Zijn u klachten bekend over het eisen van een langere opzegtermijn dan in het besluit van de Vlaamse Regering is bepaald? Hebt u weet van woonzorgcentra die opzeggingsvergoedingen aanrekenen die ze niet mogen aanrekenen? Hoe wordt gereageerd als woonzorgcentra in de schriftelijke opnameovereenkomsten een langere opzegtermijn opnemen dan in het besluit van de Vlaamse Regering is opgenomen of als woonzorgcentra bewoners die wensen te verhuizen, een opzeggingsvergoeding vragen?

Is het aanbieden van de zogenaamde solidariteitsbedden in de woonzorgsector u bekend? In hoeverre is het de woonzorgcentra toegelaten op basis van de financiële situatie van de bewoner een lager tarief toe te kennen? Welke criteria moeten hiervoor worden gehanteerd? Hoe reageert u op dit systeem? Is dit conform het besluit van de Vlaamse Regering van 11 december 2020?

Tot slot betreft het aanbod aan solidariteitsbedden onder meer tweepersoonskamers. Hebt u er zicht op in hoeverre de tweepersoonskamers in de woonzorgcentra worden bewoond door mensen die geen affectieve relatie hebben?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Voorzitter, de schriftelijke opnameovereenkomsten van een woonzorgvoorziening worden bij de inspecties van een nieuwe voorziening gecontroleerd. Indien er klachten over de opnameovereenkomsten zijn, kunnen die overeenkomsten deel van een inspectie uitmaken. De Woonzorglijn heeft dit jaar één klacht ontvangen over het opzeggen van een overeenkomst. Die klacht had onder meer betrekking op de aanrekening van een opzeggingsvergoeding. De Woonzorglijn heeft dit jaar nog geen enkele klacht ontvangen waarin sprake is van een langere opzegtermijn dan in het besluit van de Vlaamse Regering staat bepaald.

Sinds 1 april 2021 kunnen de woonzorgcentra opnieuw een opzegvergoeding aanrekenen aan de bewoner na de opzegging van de overeenkomst of aan de familie na het overlijden van de bewoner. De woonzorgcentra die hiervoor kiezen, delen dit mee aan het agentschap Zorg en Gezondheid (AZG) en verliezen in dat geval het recht op de continuïteitsborg van de dagprijs. Er zijn effectief woonzorgcentra die van deze mogelijkheid gebruikmaken. In april 2021 ging het om 51 woonzorgcentra.

Tijdens de beginfase van de COVID-19-compensatiemaatregelen heeft AZG vooral informatieve vragen van bewoners, familieleden en woonzorgcentra over de aanrekening van een opzegvergoeding gekregen. We kennen geen situaties waarin de voorziening na een vergissing niet de facturen aan de bewoner of de familie heeft gecorrigeerd.

Op 1 juli 2021 eindigen de compensatie voor de dagprijs en de uitzonderlijke regeling om de opzegvergoeding niet aan te rekenen. Indien wordt vastgesteld dat een woonzorgcentrum een te lange opzegtermijn in de opnameovereenkomsten opneemt, vragen we dit recht te zetten en het eventueel aan de betrokkenen te veel aangerekend bedrag terug te storten.

Ik ken één groep voorzieningen die de praktijk van solidariteitsbedden toepast. Het gaat daarbij om een beperkt aantal bedden die tegen lage dagprijzen worden aangeboden aan mensen die het financieel moeilijk hebben. We hadden het in deze commissie eerder over het prijzenbeleid van de woonzorgcentra, onder meer naar aanleiding van de vragen van uzelf, collega De Reuse en collega Parys. Ik heb op dat moment aangegeven dat we het dagprijzenbeleid na de coronaperiode grondig willen evalueren, wat in principe gepland is voor dit najaar, maar ook dat we op dat moment al actie zouden ondernemen binnen onze tijdelijke regelgeving die geldt tijdens de pandemie.

In het besluit van de Vlaamse Regering van 11 december 2020, dat van toepassing is in deze bijzondere COVID-19-periode, bepalen we dat voorzieningen tijdelijke kortingen enkel kunnen toestaan als die worden toegekend aan alle bewoners voor dezelfde duur. Er zijn daarop slechts enkele evidente uitzonderingen, bijvoorbeeld bewoners die tijdelijk met hinder door infrastructuurwerken worden geconfronteerd, bewoners die tijdelijk afwezig zijn of door COVID-19 tijdelijk op dezelfde kamer verblijven. In deze uitzonderingsgevallen is het de voorziening toegestaan een tijdelijke korting te verlenen aan een deel van de bewoners en toch recht te hebben op de continuïteitsborg. Als het agentschap vaststelde dat niet aan de voorwaarde is voldaan, verliest het woonzorgcentrum de continuïteitsborg. In het kader van het besluit van de Vlaamse Regering van 11 december 2020 is het dus niet mogelijk om tijdelijk kortingen toe te staan aan gebruikers op basis van hun financiële situatie. In dat geval verliest de voorziening haar continuïteitsborg. Voor de groep voorzieningen in kwestie betekent dit heel concreet dat zij geen compensaties krijgen voor de leegstand wegens de coronacrisis in de voorzieningen waar zij dergelijke tijdelijke kortingen bieden.

Een woonzorgcentrum kan er wel voor kiezen om een lagere dagprijs te verkrijgen door het toepassen van een permanente korting of een permanente dagprijsverlaging. In het algemene prijzenbeleid, dus buiten het besluit van de Vlaamse Regering van 11 december 2020, is er vandaag geen kader dat bepaalt welke tijdelijke kortingen al dan niet toegestaan zijn, noch bestaan er criteria daaromtrent. Het kortingenbeleid zal mee onderdeel vormen van de evaluatie van het huidige dagprijzenbeleid. Het opstarten van die evaluatie is gepland voor de loop van dit najaar.

Cijfergegevens over de mate waarin tweepersoonsskamers worden bewoond door mensen met een al dan niet affectieve band, worden niet bijgehouden. We zien wel een trend naar nieuwbouw met vaak enkel nog eenpersoonsskamers.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Minister, dank u wel voor uw antwoord. Ik wil toch graag eventjes verder ingaan op die zogenaamde solidariteitsbedden, want dat is natuurlijk een variatie op de kortingen die we eerder ter sprake hebben gebracht in deze commissie. U hebt daar nadien heel terecht op geanticipeerd door het besluit van de Vlaamse Regering van 11 december van vorig jaar. Dat stelt dat kortingen tijdelijk moeten zijn en dat ze, behoudens de uitzonderingen waarnaar u hebt verwezen, ook voor iedereen moeten gelden. Anders verliest het woonzorgcentrum zijn continuïteitsborg. Blijkbaar is dat echter niet voor iedereen het middel om dat af te dwingen. Sommigen kiezen ervoor om dan geen beroep te doen op de continuïteitsborg en nu te werken met die zogenaamde solidariteitsbedden. Intuïtief zou men natuurlijk kunnen oordelen dat dat toch eigenlijk goed is als mensen minder middelen hebben: wat kan men er dan op tegen hebben dat er een lager tarief wordt aangerekend?

Wel, de vraag rijst dan natuurlijk op welke manier wordt gedetecteerd wie het financieel moeilijk heeft. Ook wordt aan mensen die zich misschien in eenzelfde financiële situatie bevinden en eerder naar dat woonzorgcentrum zijn gegaan, niet datzelfde zogenaamde solidariteitstarief aangerekend. Minister, ik vraag u echt om dat element mee te nemen wanneer u na corona een kader uitwerkt met betrekking tot de hele dagprijsreglementering. Ik hoop dat daar snel verder werk van kan worden gemaakt.

Nogmaals, ik heb hier toch wel vragen bij. In heel veel woonzorgcentra zetten directie, personeelsleden en vrijwilligers zich dag in, dag uit enorm in om alle bewoners op een goede manier bij te staan, maar het systeem dat hier wordt toegepast, roept bij me een aantal ethische vragen op. Ik maak de bedenking of het echt om solidariteit gaat. Echte solidariteit die Vlaanderen kan doen, is op basis van heel objectieve criteria zien welke mensen we financieel moeten ondersteunen in de kostprijs van een woonzorgcentrum in plaats van dat aan de woonzorgcentra zelf over te laten op basis van heel vage criteria en alleen maar voor een beperkt aantal bewoners.

De voorzitter: De heer De Reuse heeft het woord.

Immanuel De Reuse (Vlaams Belang): In de klassieke muziek zou men over deze vraag om uitleg zeggen dat het variatie op een thema is, want het onderwerp is hier al in verschillende versies en vormen naar voren gekomen. Nu is het in de vorm van de solidariteitsbedden. In essentie gaat het altijd over hetzelfde, namelijk de bezetting van een woonzorgcentrum, over het opvullen van lege kamers en zorgen dat er zo weinig mogelijk leegstand is. Ik stel vast – en jullie ongetwijfeld ook allemaal – dat sommige woonzorgcentra geen probleem hebben met de bezetting en andere wel.

Minister, het is heel belangrijk om te kijken naar de achterliggende redenen van die leegstand. Los van het coronagegeven en van de oversterfte die er is geweest, is het heel belangrijk om dat eens in kaart te brengen. Spreken we hier over oudere woonzorgcentra of over woonzorgcentra met te weinig personeelsbezetting? Dat moeten we in kaart brengen, en dan zullen we zien waarom bepaalde woonzorgcentra,

bepaalde groepen, altijd kortingen voorstellen en bepaalde omwegen vinden om die dagprijs naar beneden te halen.

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (Vooruit): Collega's, jullie weten dat we ook heel erg bezorgd zijn over die kortingen. Dat probleem lijkt steeds meer de kop op te steken. Zeker in tijden waarin de overheid ook leegstand financiert, is dat heel erg bedenkelijk. Dat roept heel wat vragen op.

Wat uw antwoord betreft, minister, is het goed dat u zegt dat kortingen er voor alle bewoners met dezelfde zorgnood zijn ongeacht wanneer ze zich in het woonzorgcentrum hebben ingeschreven. Het is belangrijk dat gelijke noden gelijk worden behandeld. Ik vraag me af of Zorginspectie op dit moment controles uitvoert. Het is belangrijk dat er snel een evaluatie komt of die kortingen effectief illustreren dat er een structurele marge op de dagprijs is. Maar controleert Zorginspectie dat momenteel?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega's, we plannen een aantal evaluaties en we zullen de bekommernissen die onder anderen collega De Reuse naar voren heeft gebracht, meenemen. De covidleegstand heeft vooral te maken met de intensiteit van de coviduitbraken die er in de verschillende residenties zijn geweest. Dat geeft grote verschillen en zorgt er ook voor dat de ene voorziening niet met de andere vergelijkbaar is.

Zorginspectie volgt de zorginspecties op, collega Anaf, en voert heel gerichte en ik neem aan ook correcte controles uit.

Voor het overige volg ik de analyse van collega Schryvers helemaal. Het is deontologisch niet correct binnen een sector die het zwaar te verduren heeft gehad tijdens de crisis om dat te doen. Dat is ook de reden waarom ik dat heb opgenomen in het BVR over COVID-19-financiële maatregelen voor de woonzorgcentra.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Minister, die solidariteitsbedden zijn een voorbeeld van de wijze waarop de solidariteit in de sector wordt doorbroken. Alle woonzorgcentra hebben het de afgelopen periode moeilijk gehad. Als Vlaamse overheid zijn u en de Vlaamse Regering hen met een aantal compensaties tegemoetgekomen. Nu wordt op deze manier omgegaan met het aantrekken van nieuwe bewoners in een systeem dat niet fair is tegenover de eerdere bewoners. Dat doorbreekt de solidariteit in de sector en de gelijke behandeling van de bewoners. Het zou goed zijn dat de Vlaamse overheid hier in de toekomst en niet enkel in het licht van de COVID-19-compensaties paal en perk aan stelt. Ik kijk uit naar het kader dat u hiervoor uitwerkt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Maurits Vande Reyde aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over assistentiehonden in de refertelijst – 3646 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Stefaan Sintobin

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Minister, hebt u thuis een hond?

Minister Wouter Beke: Jazeker. Moet ik hem laten blaffen? (*Opmerkingen*)

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Er zijn in deze commissie veel hondenliefhebbers of toch hondeneigenaars, maar dat is meestal hetzelfde. Iedereen die een hond heeft, weet dat het gezellige gezelschapsdieren zijn die veel liefde geven. Voor sommige mensen is dat veel meer dan gezelschap, maar een bittere noodzaak. We weten allemaal dat honden als assistentiehonden worden ingezet voor mensen met een visuele of auditieve handicap, maar er zijn een aantal minder bekende toepassingen van assistentiehonden. Een minder bekend voorbeeld zijn de diabeteshonden, die worden ingezet om de suikerspiegel te controleren en een signaal te geven indien er een probleem is met de suikerspiegel. Vooral voor kinderen is dat handig, want zij moeten 's nachts vaak worden gecontroleerd. Met de hulp van een assistentiehond kan efficiënter met een mogelijk gevaar met betrekking tot de suikerspiegel worden omgegaan.

In 2016 heeft mevrouw Taelman hierover al een vraag gesteld. In de tekst van mijn vraag om uitleg staat dat het in 2011 was, maar de commissiesecretaris heeft me erop gewezen dat dit niet klopt. In 2016 heeft mevrouw Taelman in een resolutie de vraag gesteld die honden voor andere toepassingen in de refertelijst op te nemen. De refertelijst is een verzameling van toepassingen waarvoor steun kan worden aangevraagd. Assistentiehonden voor visuele of auditieve handicaps stonden al op de refertelijst, maar voor toepassingen als diabetes was dat niet het geval. Die resolutie is aangenomen en daar is werk van gemaakt, maar momenteel lijkt dat maar gedeeltelijk werk te zijn. De vraag is of daar verder aan kan worden gewerkt.

Nu kan iemand van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) steun krijgen voor een assistentiehond voor een toepassing als diabetes, maar die honden staan niet rechtstreeks op de refertelijst. Dit moet door middel van een apart traject worden beoordeeld. Dit verloopt niet automatisch en de uiteindelijke beoordeling berust bij het VAPH.

Minister, wat zijn de redenen waarom die honden nog niet op de refertelijsten zijn opgenomen? Wilt u dat in de toekomst eventueel doen? Erkent u dat zeker de zware gevallen van diabetes, waarvoor een heel regelmatige controle nodig is, een aandoening vormen waarvoor die assistentiehonden echt noodzakelijk zijn om een kwalitatief leven te leiden?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Sinds december 2017 zijn naast de blindengeleidehonden ook de hulphonden en de hoorhonden opgenomen in de vaste refertelijst.

De diagnose diabetes leidt niet automatisch tot een inschrijving in het VAPH. Enkel wanneer de persoon ten gevolge van zijn diabetes een ernstige en langdurige handicap ontwikkelt, komt die in aanmerking voor een inschrijving, bijvoorbeeld wanneer de persoon daardoor visusproblemen krijgt.

Zoals u aangeeft, is een diabeteshond opgeleid om een signaal te geven als de bloedsuikerspiegel van zijn baasje te hoog of te laag is. In die zin is de hond eerder te beschouwen als het equivalent van een medisch hulpmiddel. Daarvoor kan het VAPH geen tegemoetkomingen geven.

Het VAPH gebruikt de gegevens vanuit de aanvragen die worden behandeld in de Bijzondere Bijstandscommissie om de refertelijst samen te stellen.

Aanvullend kan ik ook nog meegeven dat het VAPH nog geen vragen voor een tussenkomst voor een diabeteshond heeft gekregen.

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Het verbaast me dat er nog geen aanvragen voor een tussenkomst zijn, want ik heb verschillende ouders gesproken die me hebben gezegd dat ze dat hebben gevraagd, maar dat het werd geweigerd. Uw antwoord klopt. Ik heb ook eens gekeken hoe het VAPH die assistentiehond omschrijft. Die uitleg is op de website te vinden. Daaruit blijkt dat de automatische toekenning vooral te maken heeft met de vraag of je die gebruikt als je een fysieke beperking hebt. Als dat niet zo is, bijvoorbeeld in het geval van diabetes, wordt dat eerder aanzien als een hulpmiddel en dan wordt per geval bekeken of dat nodig is. Ik begrijp dat het VAPH daar ergens een onderscheid maakt. Ik vermoed dat het dat doet om het toepassingsgebied niet oneindig ruim te maken. Op de duur zou je kunnen zeggen dat je ook voor eenzaamheid een hond kunt gebruiken. We moeten vermijden dat de toepassingen oneindig zijn. Ik begrijp dat er een onderscheid gemaakt wordt.

Ik heb die mensen in levenden lijve gesproken. In sommige gevallen van diabetes is een dergelijke hond echt wel onontbeerlijk voor een kwalitatief leven. Er is een verschil tussen gewoon en kwalitatief kunnen leven. Het is een suggestie. Ik verwacht niet dat u dringend op tafel slaat, maar dat dergelijke gevallen waarin een heel regelmatige controle nodig is en er een heel groot risico is omdat een lage suikerspiegel onmiddellijk schadelijk kan zijn, in de toekomst bij een evaluatie eventueel in de refertelijst kunnen worden opgenomen. Dat zou een goede zaak kunnen zijn.

Het verbaast me dat er geen aanvragen zijn geregistreerd. Misschien zijn ze niet officieel geregistreerd, maar mensen hebben me alleszins gezegd dat ze het hebben gevraagd. Misschien zit daar een onderscheid.

De voorzitter: Mevrouw van der Vloet heeft het woord.

Tine van der Vloet (N-VA): Dank u wel, collega Vande Reyde, om dit nog eens op tafel te leggen. In 2016 heb ik samengewerkt met de collega's Martine Taelman en Vera Jans aan de resolutie. Ik heb daar ook al verschillende vragen over gesteld, meer specifiek over de autismehond, minister. In Nederland blijkt dat die heel effectief is voor kinderen onder 8 jaar, vooral om de driftbuien en de agressie meer onder controle te krijgen evenals de angsten bijvoorbeeld 's nachts.

Collega Vande Reyde zegt dat je niet elke hond op de refertelijst kunt plaatsen, maar aan de andere kant vallen er veel andere kosten weg. Als je de angsten en de driftbuien mee onder controle kunt krijgen dankzij een autismehond, moet dat kind misschien niet naar een psycholoog en moet het minder medicatie nemen. Je moet natuurlijk kijken wat er mogelijk is en hoe je dat tegenover elkaar kunt afwegen.

Ik heb in 2018 al eens gepleit voor de autismehond. Die staat nog altijd niet op de refertelijst, maar de opleiding van die hond is heel duur. Die kost het dubbele van een blindengeleidehond. Er was toen sprake van 20.000 euro voor een blindengeleidehond en 40.000 euro voor een autismehond.

Toen ging men bekijken of dat een uitbreiding kan zijn. Hoever staat men daar nu mee? Zijn er vergelijkingsstudies gedaan? In Nederland zien we dat het goede resultaten oplevert. Is er al naar gekeken of wordt dat in de toekomst nog gedaan om de refertelijst uit te breiden met bijvoorbeeld een autismehond?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Ik zal die vragen voorleggen aan de permanente werkgroep hulpmiddelen binnen het VAPH, want ik heb daar op dit ogenblik geen concreet antwoord op, collega's.

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Dat begrijp ik. Ik heb daar alle begrip voor. Zoals mevrouw van der Vloet aangeeft, vallen er ook andere toepassingen onder het toepassingsgebied. Dat maakt het probleem duidelijk. Waar trek je de grens? Nu wordt die redelijk nauw getrokken. Het spijt me als ik me een beetje op de rand van het populisme begeef en ik weet dat dit totaal niets met welzijn te maken heeft, maar als ik zie wat voor een onzin er wordt gesubsidieerd met de kmo-portefeuille als het over dierentherapie en ondernemers gaat, dan is dat waanzin. Dit toepassingsgebied voor mensen die het echt nodig hebben voor een kwalitatief leven, is zo beperkt. Dan stel ik me de vraag of we niet beter kunnen doen. Misschien kunt u die vraag ook in de werkgroep hulpmiddelen stellen. Bedankt om het mee te nemen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.